

Република Македонија ратификува Измена на Протоколот 2 кон Договорот за слободна трговија меѓу Република Македонија и Република Турција

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА НА МАКЕДОНСКИТЕ КОМПАНИИ ВО ФАЗИ

Дијагоналната кумулација на потеклото: Македонија-Турција-ЕУ и земјите од процесот на стабилизација и асоцијација - се' уште е на пат

Во „Службен весник на РМ„ бр 25/2009, објавена е ратификацијата на Измената на Протоколот 2 кон Договорот за слободна трговија меѓу Република Македонија и Република Турција, со што македонското стопанство чекори кон имплементација на дијагоналната кумулација на потеклото меѓу Македонија, Турција и ЕУ. Сега се чека Владата на Република Турција да донесе соодветна Одлука (заради забрзување на постапката во Турција. Измената нема да биде потврдена низ процесот на парламентарната ратификација) и да се објави во „Службен весник на Република Турција„. За да биде оперативна, оваа измена треба да се објави во „Службен весник на ЕЗ„.

Измената на Протоколот овозможува во производите добиени во Република Македонија да бидат вклучени недоволно обработени или преработени материјали, со потекло од Република Турција, ЕЗ, и од која било земја од процесот на стабилизација и асоцијација на ЕУ, доколку имаат склучено договори за слободна трговија со Република Турција (Хрватска, БиХ, Албанија и Црна Гора) и во нивните договори за СА имаат соодветни клаузули. Клаузулата е содржана во Времената спогодба за придружување кон ЕУ на Црна Гора, како и во Предлог-верзиите за Србија, БиХ и Албанија. Реално, Република Македонија би можела во моментот единствено со Црна Гора да ја применува дијагоналната кумулација во однос со ЕУ.

Од кумулацијата се изземани некои прехранбени производи содржани во Анексот V кон Протоколот. Дополнителното ограничување се односува на Република Турција, а исклучок се земјоделските производи и производи од јаглен и челик.

Дијагоналната кумулација во текстилната индустрија ќе значи дека во готовиот производ нема да мора да се запазат двете фази на преработки пред добивањето финален производ, или, со други зборови, овозможено е да се увезе готова ткаенина од Турција, да се конфекционира, доработи во Македонија и да се извезе во ЕУ без царина, како македонски производ или како производ на онаа држава чиј инпут е со најголема вредност.

Стопанската комора на Македонија, од 2004 година, во рамките на својот мандат и институционалната соработка со ЕУ и со Република Турција, силно лобираше за оваа измена, оценувајќи дека тоа е исклучително унапредување на конкурентниот капацитет на македонските

фирми, особено во текстилната индустрија, и силен поттик за странските инвестиции, вклучувајќи ги и турските. Од друга страна, постои опасност да се забави развојот на преработувачките капацитети во примарното производство.

Со измените, Република Македонија полака се приближува кон паневропската кумулација на потеклото, вета на земјите од Западен Балкан во 2003 година на Солунскиот самит. Следната фаза е започнување на процесот на либерализација на трговијата со земјите од евромедитеранското партнерство. Во октомври 2007 година, во Лисабон, ЕУ донесе политичка одлука за приклучување на земјите од Западен Балкан кон паневромедитеранската кумулација на потеклото.

Љубица Нури